

Vilniaus rajono savivaldybės šilumos ūkio specialiojo plano keitimas

TPDRIS Nr.: S-RJ-41-24-107

Konkretizuoti sprendiniai

Vilniaus rajono savivaldybės administracija

Planavimo organizatorius: Vilniaus rajono savivaldybės administracija

Rengėjas: Nomine Consult, UAB

Projekto Nr. EN24078

Vilnius 2026

Nomine Consult UAB
J. Tumo - Vaižganto 8 - 1
01108 Vilnius
info.lt@nomineconsult.com

Nomine Consult OÜ
Akadeemia tee 21/3
12618 Tallinn
info.ee@nomineconsult.com

Teritorijų planavimo dokumentą parengusių specialistų sąrašas:

Eil. Nr.	Pareigos	Vardas Pavardė
1.	PV	Gintvilė Žvirblytė (atestato Nr. TVP 0024)
2.	PV	Eglė Biekšienė
3.	Inž.	Saulius Naudžiūnas
4.	Inž.	Modestas Ptakauskas

Turinys

Santrumpos.....	4
Bendrieji duomenys apie Planą.....	5
1. Vilniaus rajono savivaldybės šilumos ūkio plėtros ilgalaikiai tikslai, uždaviniai ir siektini rodikliai.....	6
2. Vilniaus rajono suskirstymas šilumos vartotojų teritorijomis.....	9
3. Aprūpinimo šiluma būdų ir (arba) naudotinių kuro bei energijos rūšių šilumos gamybai šilumos vartotojų teritorijose reglamentas.....	10
4. Šilumos ūkio inžinerinės infrastruktūros plėtros ir modernizavimo sprendiniai....	14
5. Plano sprendinių įgyvendinimas.....	16
6. Bendrieji reikalavimai planuojant, projektuojant ir statant šilumos gamybos ir tiekimo inžinerinės infrastruktūros statinius.....	18
7. Grafinė dalis.....	26

Santrumpos

Santrumpa	Paaškinimas
APVA	Aplinkos projektų valdymo agentūra
CŠT	Centralizuotas šilumos tiekimas
ES	Europos Sąjunga
ILTE	Nacionalinis plėtros bankas
NO ₂	Azoto dioksidas
KD _{2,5}	Smulkios kietosios dalelės
LR	Lietuvos Respublika
Planas	Vilniaus rajono šilumos ūkio specialiojo plano keitimas
PSO	Pasaulinė sveikatos organizacija
SLD	Statybą leidžiantys dokumentai
SPAV	Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas
Šilumos reglamentas	Aprūpinimo šiluma būdų ir (arba) naudotinių kuro bei energijos rūšių šilumos gamybai šilumos vartotojų teritorijose reglamentas
TPDRIS	Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinė sistema

Bendrieji duomenys apie Planą

Plano pavadinimas: Vilniaus rajono šilumos ūkio specialiojo plano keitimas.

Planavimo organizatorius: Vilniaus rajono savivaldybės administracija, Rinktinės g. 50, LT-09318 Vilnius; tel.: (8-527) 51961, el. paštas: vrsa@vrsa.lt, interneto svetainė:

<https://vrsa.lt>.

Rengimo pagrindas: Vilniaus rajono savivaldybės tarybos 2023 m. rugpjūčio 23 d. sprendimu Nr. T3-218 „Dėl Vilniaus rajono šilumos ūkio specialiojo plano, patvirtinto Vilniaus rajono savivaldybės tarybos 2019 m. lapkričio 22 d. sprendimu Nr. T3-433 „Dėl atnaujinto Vilniaus rajono šilumos ūkio specialiojo plano patvirtinimo“, keitimo procedūros“

Planuojama teritorija: Vilniaus rajono savivaldybės teritorija.

Teritorijų planavimo rūšis ir lygmuo: savivaldybės lygmens specialusis planas

Plano rengimo etapas: parengiamasis, rengimo etapas, baigiamasis etapas.

Visuomenės informavimo tvarka: viešinimo procedūros atliekamos Visuomenės informavimo nuostatose nustatyta bendrąja teritorijų planavimo dokumentų viešinimo procedūrų tvarka.

Informacija apie SPAV: Vyriausybės nustatyta tvarka atlikta Plano atranka strateginiam pasekmių aplinkai vertinimui atlikti ir priimtas sprendimas neatlikti pilno strateginio pasekmių aplinkai vertinimo.

Planavimo dokumento Nr. TPDRIS sistemoje: S-RJ-41-24-107

Plano tikslai:

1. Įgyvendinant Nacionaliniame pažangos plane nustatytus sprendinius ir priemones, suformuoti ilgalaikes Savivaldybės šilumos ūkio modernizavimo ir plėtros kryptis, siekiant užtikrinti tvarų, saugų, patikimą ir nepertraukiamą šilumos tiekimą vartotojams pagrįstomis būtinosiomis sąnaudomis, neviršijant leidžiamo neigiamo poveikio aplinkai.
2. Suderinti valstybės, savivaldybės, energetikos įmonių, fizinių ir juridinių asmenų ar jų grupių interesus aprūpinant vartotojus šiluma ir energijos ištekliais šilumos gamybai.
3. Reglamentuoti aprūpinimo šiluma būdus ir (arba) naudotinas kuro bei energijos rūšis šilumos gamybai šilumos vartotojų teritorijose.
4. Numatyti preliminaras investicijų apimtis, finansavimo poreikį ir finansavimo šaltinius į šilumos ūkio plėtrą ir modernizavimą.

1. Vilniaus rajono savivaldybės šilumos ūkio plėtros ilgalaikiai tikslai, uždaviniai ir siektini rodikliai

Sprendiniais nustatomi Vilniaus rajono savivaldybės šilumos ūkio plėtros ilgalaikiai tikslai, uždaviniai, priemonės ir siektini rodikliai atitinka Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. gruodžio 8 d. nutarimu Nr. 1064 patvirtintos *2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos Energetikos plėtros programos* nuostatas. Plano sprendiniai atliepia Programos 6.3 ir 6.5 uždavinius, nukreiptus į atsinaujinančių energijos išteklių dalies didinimą šilumos gamyboje, energijos vartojimo efektyvumo didinimą tiek centralizuoto šilumos tiekimo, tiek decentralizuotose šildymo sistemose, šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų mažinimą bei energijos nepritekliaus rizikos mažinimą gyventojams. Taip pat Plane suplanuotos CŠT sistemų modernizavimo, tinklų atnaujinimo, šilumos gamybos įrenginių efektyvumo didinimo ir AEI integracijos priemonės atitinka Programoje numatytas pažangos priemones: 03-001-06-03-04, 03-001-06-03-05 ir 03-001-06-05-01¹.

Vadovaujantis Šilumos ūkio įstatymo 8 straipsnio 1 punktu, Plano sprendiniais siekiama, kad 2030 metais Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje tiekiamos šilumos energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių ir atliekinės šilumos, dalis šilumos energijos balanse sudarytų ne mažiau kaip 90 procentų.

Vilniaus rajono savivaldybės šilumos ūkio plėtros ilgalaikiai tikslai:

1. Užtikrinti tvarų, saugų, patikimą ir nepertraukiamą šilumos tiekimą vartotojams pagrįstomis būtinosiomis sąnaudomis, neviršijant leidžiamo neigiamo poveikio aplinkai
2. Mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro
3. Mažinti aplinkos oro taršą
4. Mažinti poveikį klimato kaitai

Vilniaus rajono savivaldybės šilumos ūkio plėtros ilgalaikių tikslų įgyvendinimui šiame Plane numatyti uždaviniai, priemonės ir rodikliai pateikti žemiau.

¹ Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos Energetikos plėtros programos pažangos priemonės: Nr. 03-001-06-03-04 „Įgyvendinti centralizuoto šilumos, karšto vandens ir vėsumos tiekimo sistemų energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones“, Nr. 03-001-06-03-05 „Įgyvendinti AEI panaudojimą šilumos ir vėsumos gamybai didinančias priemones centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sektoriuje“, Nr. 03-001-06-05-01 „Įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones viešuosiuose centrinės valdžios pastatuose, individualiuose gyvenamuosiuose namuose ir įmonėse“

1. Uždavinys: Didinti atsinaujinančių energijos išteklių (AEI) dalį centralizuotame šilumos tiekime**Priemonės:**

- 1.1. Palaipsniui modernizuoti CŠT katilines, diegiant didelio efektyvumo įrenginius, naudojančius AEI.
- 1.2. Skatinti atliekinės šilumos ir/ar saulės energijos integravimą į CŠT sistemas.

Rodikliai:

- AEI dalis kuro balanse CŠT sistemose, % (nuo 19 % 2024 m. iki 90 % 2030 m. ir 100 proc. 2050 m.)
- efektyvaus centralizuoto šilumos tiekimo sistemų skaičius (nuo 4 vnt. 2024 m. iki 20 vnt. 2030 m.)

2. Uždavinys: Didinti AEI dalį namų ūkių šildymui**Priemonės:**

- 2.1. Aprūpinimo šiluma reglamentu skatinti individualių namų bei daugiabučių prijungimą prie efektyvių ir AEI naudojančių CŠT.
- 2.2. Skatinti savivaldybės valdomų pastatų jungimą prie CŠT.
- 2.3. Nustatyti aprūpinimo šiluma reglamentą, ribojantį iškastinio kuro naudojimą šildymui CŠT zonose.
- 2.4. Skatinti AEI technologijų diegimą (šilumos siurbliai, saulės kolektoriai) ten, kur prijungimas prie CŠT negalimas.

Rodikliai:

- AEI dalis namų ūkių sunaudojamos šilumos balanse, % (2030 m.: ≥80 %; 2040 m.: 100 %)
- Naujai prijungtų prie CŠT pastatų plotas, m²

3. Uždavinys: Didinti energijos vartojimo efektyvumą**Priemonės:**

- 3.1. Atnaujinti senus CŠT tinklus, mažinant šilumos nuostolius.
- 3.2. Diegti modernius šilumos punktus ir šilumos vartojimo reguliavimo priemones.
- 3.3. Diegti išmaniąją šilumos apskaitą.
- 3.4. Skatinti pastatų renovaciją bei energinio efektyvumo priemonių diegimą.

Rodikliai:

- Atnaujintų CŠT tinklų ilgis, m
- Vidutiniai šilumos nuostoliai CŠT tinkluose, %
- Modernizuotų šilumos punktų, įrengiant šilumos vartojimo reguliavimo priemonės ir šilumos apskaitos prietaisus su nuotolinio duomenų nuskaitymo funkcija skaičius, vnt.

4. Uždavinys: Didinti CŠT vartotojų skaičių ir sistemų apkrovąPriemonės:

- 4.1. Praplėsti CŠT zonas, įtraukiant tankiai užstatytas teritorijas.
- 4.2. Riboti atsijungimą nuo CŠT.
- 4.3. Privalomai vertinti modernizuojamų savivaldybės pastatų prijungimo prie CŠT galimybes.
- 4.4. Skatinti daugiabučių ir viešųjų pastatų jungimą prie CŠT sistemų.

Rodikliai:

- Prijungtų vartotojų skaičius per metus, vnt.
- Vidutinis šilumos poreikio tankis tinkluose, MWh/m/metus
- CŠT zonose prijungtų pastatų dalis, %

2. Vilniaus rajono suskirstymas šilumos vartotojų teritorijomis

Šiose Vilniaus rajono savivaldybės teritorijose su esamomis centralizuoto šilumos tiekimo sistemomis apibrėžiamos šilumos vartotojų teritorijos: Nemenčinės m., Bezdonių mstl., Maišiagalos mstl., Pagirių mstl., Baltosios Vokės k., Valčiūnų k., Skaidiškių mstl., Nemėžio mstl., Kalviškių k., Kalvelių k., Marijampolio k., Juodšilių mstl., Lavoriškių k., Vėliučionių k., Rudaminos mstl., Didžiųjų Kabiškių k., Rudausių k., Raudondvario k., Paberžės mstl., Didžiosios Riešės mstl., Riešės k., Avižienių mstl., Buivydiškių k., Bukiškio k. ir Vaidotų k., Kreivalaužių k. ir Tuščiaulių k.

Likusi Vilniaus rajono savivaldybės teritorijos dalis sudaro vieną šilumos vartotojų teritoriją – necentralizuotą zoną. Kadangi Sužionių k. veikusi sistema 2023 m. buvo panaikinta, Sužionių k. 2019 m. nustatyta CŠT zona taip pat naikinama ir ši teritorija patenka į necentralizuotą zoną.

Nustatytos šilumos vartotojų teritorijų ribos pažymėtos grafinėje Plano dalyje (brėžiniuose).

Šilumos vartotojų teritorijoms taikomas aprūpinimo šiluma būdų ir (arba) naudotinų kuro bei energijos rūšių šilumos gamybai šilumos vartotojų teritorijose reglamentas (toliau – Šilumos reglamentas) pateikiamas šio aiškinamojo rašto 3 skyriuje ir grafinėje Plano dalyje (brėžiniuose).

3. Aprūpinimo šiluma būdų ir (arba) naudotinių kuro bei energijos rūšių šilumos gamybai šilumos vartotojų teritorijose reglamentas

Vadovaujantis Šilumos ūkio įstatymo 8 straipsniu ir Šilumos ūkio specialiųjų planų rengimo taisyklių 10.3 papunkčiu ir planavimo tikslais, Planu nustatomas aprūpinimo šiluma būdų ir naudotinių kuro bei energijos rūšių šilumos gamybai reglamentas, taikomas šilumos vartotojų teritorijoms. Šilumos reglamente nurodomi galimi ir alternatyvūs šildymo būdai, siekiant tenkinti šilumos vartotojų poreikius pagrįstomis būtinosiomis sąnaudomis, neviršijant leidžiamo neigiamo poveikio aplinkai.

Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje nustatytas dviejų tipų šilumos reglamentas:

1. **CŠT zona** (centralizuotai šiluma aprūpinamų šilumos vartotojų teritorijos);
2. **Necentralizuota zona** (šilumos vartotojų teritorijos, kuriose šiluma gaminama vietiniuose įrenginiuose).

Rengiant šilumos reglamentą, buvo įvertintos nuo 2024 m. spalio 1 d. įsigaliojusios Aplinkos oro apsaugos įstatymo nuostatos, įskaitant 10 straipsnio 8 dalyje numatytą galimybę savivaldybės teritorijoje apriboti ar uždrausti tam tikrų rūšių kuro naudojimą, bei 13 straipsnio 6 dalyje nustatytą draudimą deginti kietąjį iškastinį kurą. Remiantis Vilniaus rajono teritorijoje atliekama oro kokybės stebėseną, oro užterštumas $KD_{2,5}$ ir NO_2 neviršija PSO rekomenduojamų vienerių metų vidurkių, todėl šiuo metu teisinio pagrindo taikyti kuro naudojimo apribojimų nėra.

Kadangi didesnis oro užterštumas yra stebimas Nemenčinės m., Juodšilių mstl., Rudaminos mstl. ir Riešės k., šiose teritorijose (išskyrus Riešės k., kuriame pernelyg mažas šilumos vartotojų tankis) siekiama išlaikyti ir plėsti CŠT sistemas ir keisti šilumos gamybai naudojamą kurą mažiau taršiu, tokiu būdu mažinant papildomą oro taršą dėl šilumos gamybos neefektyviuose namų ūkių ir vietinių katilinių katiluose.

Aprūpinimo šiluma būdo bei naudojamo kuro šilumos gamybai reglamentas Vilniaus rajono teritorijoje

	1. CŠT zona (centralizuotai šiluma aprūpinamų šilumos vartotojų teritorijos)
	1.1. Išduodant statybą leidžiančius dokumentus, numatomas aprūpinimas šiluma ir (arba) vėsoma iš centralizuoto šilumos tiekimo sistemos, išskyrus 1.2. ir 1.3. Šilumos reglamento punktuose numatytus atvejus. 1.2. Kai statinio prijungimas prie centralizuoto šilumos tiekimo sistemos negalimas dėl techninių galimybių, ekonominio nepagrįstumo ar teritorijoje taikomų ribojimų (pvz., nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos, aplinkosauginių ar žemės naudojimo apribojimų), šilumos tiekėjas pateikia raštišką atsisakymą su pagrindimu. Tokiu atveju numatomas vietinių šilumos ir (arba) vėsumos gamybos įrenginių įrengimas, pirmenybę teikiant atsinaujinančius energijos išteklius

naudojantiems įrenginiams, kuriuose šiluma gaminama nedeginant kuro (pvz., šilumos siurbliams). 1.3. Išduodant statybą leidžiančius dokumentus pavieniams vienbučiams ar dvibučiams gyvenamiesiems namams, statytojas gali pasirinkti prisijungti prie CŠT sistemos ar įrengti vietinius šilumos ir (arba) vėsumos gamybos įrenginius, teikiant pirmenybę atsinaujinančius energijos išteklius naudojančioms įrenginiams, kuriuose nėra deginamas kuras. 1.4. Esamų CŠT vartotojų atsijungimas nuo CŠT laikomas neatitinkančiu specialiojo plano sprendinių, atsijungimas galimas šiam atvejui LR teisės aktų nustatyta tvarka.	
Likusi savivaldybės teritorija	2. Necentralizuota zona (šilumos vartotojų teritorijos, kuriose šiluma gaminama vietiniuose įrenginiuose)
2.1. Šioje zonoje šiluma gaminama vietinėse katilinėse ir kituose šilumos gamybos įrenginiuose, taikomi tik bendri Lietuvos Respublikos teisės aktais numatyti apribojimai.	

3. Bendrosios nuostatos ir rekomendacijos

- 3.1. Vadovaujantis LR aplinkos oro apsaugos įstatymo 3 straipsniu, Šilumos reglamentu siekiama užtikrinti, kad didinant gyventojų tankumą teritorijose, kuriose galima užtikrinti centralizuotą šilumos tiekimą, nauji šilumos vartotojai šilumos energija būtų aprūpinami centralizuotai arba šilumos energijos gamybai naudotų netaršias šilumos gamybos technologijas (elektros, saulės ar geoterminę energiją);
- 3.2. Vadovaujantis LR šilumos ūkio įstatymo 8 straipsnio 5 dalies nuostata, šilumos vartotojas gali pasirinkti norimą alternatyvią energijos ar kuro rūšį. Elektros, geoterminės energijos ir kiti ekologiškai švarūs šilumos šaltiniai tinkami naudoti visoje savivaldybės teritorijoje.
- 3.3. Visose šilumos vartotojų teritorijose (zonose), išskyrus necentralizuotą zoną, finansinėmis ir teisinėmis priemonėmis pirmiausia turi būti skatinamas prisijungimas prie CŠT sistemų. Vietinių netaršių šilumos gamybos technologijų, tokių kaip šilumos siurbliai, geoterminiai ir saulės šilumos sprendimai, skatinimas gali būti taikomas tik necentralizuotoje zonoje arba kitose zonose gavus šilumos tiekėjo atsisakymą prijungti prie CŠT sistemos. Šią nuostatą būtina įtraukti į savivaldybės rengiamas viešųjų ir daugiabučių pastatų renovacijos programas.
- 3.4. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos oro apsaugos įstatymo 4 straipsnio 3 dalimi ir siekiant įgyvendinti šio įstatymo 3 straipsnyje nustatytus aplinkos oro apsaugos prioritetus, Vilniaus rajono savivaldybės taryba, nustačius Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) rekomenduojamo aplinkos oro užterštumo lygio viršijimą, numato papildomas aplinkos oro kokybės

valdymo priemonės savivaldybės strateginiuose dokumentuose, įskaitant sprendimą apriboti arba uždrausti tam tikrų rūšių kuro naudojimą tose savivaldybės teritorijos dalyse, kuriose pagal aplinkos monitoringo duomenis viršijamos Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) rekomenduojamos $KD_{2,5}$ ar NO_2 metinės koncentracijos.

- 3.5. Esant rizikai viršyti PSO rekomenduojamą užterštumo lygį, gali būti taikomas reikalavimas, kad planuojant vietinius kietąjį kurą deginančius šilumos ir (ar) vėsumos gamybos įrenginius, statytojas privalėtų pateikti įvertinimą, pagrindžiantį, jog įrengus numatytą įrenginį (katilinę) nebus viršijamos ribinės ar rekomenduojamos aplinkos oro užterštumo vertės. Šilumos siurbliai, ypač oras-vanduo ir oras-oras tipo, eksploatacijos metu gali skleisti įvairaus dažnio garsą, įskaitant tiek įprastą triukšmą, tiek žemadažnį garsą ir infragarsą. Priklausomai nuo įrenginio galios, veikimo režimo, įrengimo vietos bei pastato konstrukcijos ypatybių, šie garsai gali būti juntami gyvenamosiose ar visuomeninėse patalpose kaip nuolatinis foninis triukšmas, vibracija ar spaudimo pojūtis. Triukšmo lygis patalpų viduje turi atitikti Lietuvos higienos normų HN 33:2026 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeniniuose pastatuose bei jų aplinkoje“ bei HN 30:2018 „Infragarsas ir žemadažnis garsas: ribiniai dydžiai gyvenamosiose, specialiosiose ir visuomeninėse patalpose“ reikalavimus. Todėl, planuojant šilumos siurblių, ypatingai didesnės galios, įrengimą šalia gyvenamosios ar visuomeninės paskirties pastatų, rekomenduojama atlikti akustinį vertinimą ar modeliavimą, įskaitant ir žemų dažnių komponentės analizę, siekiant užtikrinti, kad skleidžiamas garsas neviršytų nustatytų ribinių dydžių.
- 3.6. Vadovaujantis Šilumos ūkio įstatymo 29 straipsnio 4 punktu, šilumos vartotojai turi teisę nutraukti šilumos ir (ar) karšto vandens pirkimo-pardavimo sutartis ir atjungti viso pastato šildymo ir (ar) karšto vandens sistemos įrenginius nuo šilumos tiekimo sistemos, jeigu ši sistema neatitinka efektyvaus centralizuoto šilumos tiekimo sistemos reikalavimų ir šilumos vartotojams neužtikrinamas efektyvus centralizuotas šilumos tiekimas ir šilumos vartotojai pastato energinio naudingumo sertifikatu gali pagrįsti, kad numatytas pastato apsirūpinimo šiluma ir (ar) karštu vandeniu iš atsinaujinančių išteklių energijos būdas užtikrins ne mažiau kaip 20 procentų didesnę šilumos tiekimo sistemos energinį naudingumą.
- 3.7. Efektyvus šilumos tiekimas 2024 m. buvo užtikrinamas šiose Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje veikiančiose CŠT sistemose: Skaidiškių mstl., Vaidotų k., Juodšilių mstl., Tuščiaulių k.
- 3.8. Įgyvendinus specialiojo plano sprendinius, papildomai efektyvus šilumos tiekimas iki 2030 m. bus užtikrinamas šiose Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje veikiančiose CŠT sistemose: Nemenčinės m., Bezdonių mstl., Maišiagalos mstl., Baltosios Vokės k., Valčiūnų k., Pagirių mstl., Rudaminos mstl., Nemėžio mstl., Buivydiškių k., Bukiškio k., Avižienių mstl. (Sudervės g.), Kalviškių k., Raudondvario k., Kreivalaužių k., Kalvelių k. ir Vėliučionių k.

- 3.9. Vadovaujantis LR Šilumos ūkio įstatymo 29 straipsnio 4 punktu, daugiabučio namo šildymo ir (ar) apsirūpinimo karštu vandeniu būdas keičiamas Statybos įstatymo nustatyta tvarka remontuojant pastatą.

4. Šilumos ūkio inžinerinės infrastruktūros plėtros ir modernizavimo sprendiniai

Vadovaujantis aukščiau įvardintais Vilniaus rajono savivaldybės šilumos ūkio plėtros ilgalaikiais tikslais ir uždaviniais, iki 2030 metų numatoma:

- 4.1. Rekonstruoti ir modernizuoti Nemenčinės m. CŠT sistemas, įvertinant Kranto g., Vasaros g. ir Ežero g. katilinių aptarnaujamų CŠT sistemų sujungimą ir vienos arba dviejų katilinių likvidavimą. Rekonstruojant ir modernizuojant Nemenčinės m. Kranto g., Vasaros g. ir Ežero g. CŠT sistemų katilines, įrengti šilumą iš AEI gaminančių ir (arba) atliekinę šilumos energiją naudojančių įrenginių, kondensacinių ekonomaizerių ir šilumos talpų derinius, leidžiančius užtikrinti, kad ne mažiau kaip 90 proc. CŠT vartotojų suvartojamos energijos sudarytų AEI energija, atliekinė šiluma, arba AEI energija ir atliekinė šiluma.
- 4.2. Rekonstruoti ir modernizuoti Valčiūnų k. CŠT sistemas, įvertinant katilinės Nr.1 ir Nr.2 aptarnaujamų CŠT sistemų sujungimą ir vienos iš katilinių likvidavimą. Rekonstruojant ir modernizuojant Valčiūnų kaimo katilinių Nr.1 ir Nr.2 CŠT sistemų katilines, įrengti šilumą iš AEI gaminančių ir (arba) atliekinę šilumos energiją naudojančių įrenginių, kondensacinių ekonomaizerių ir šilumos talpų derinius, leidžiančius užtikrinti, kad ne mažiau kaip 90 proc. CŠT vartotojų suvartojamos energijos sudarytų AEI energija, atliekinė šiluma, arba AEI energija ir atliekinė šiluma.
- 4.3. Rekonstruoti ir modernizuoti Maišiagalos mstl., Bezdonių mstl., Skaidiškių mstl., Pagirių mstl., Rudaminos mstl., Nemėžio mstl., Buivydiskių k., Bukiškio k., Baltosios Vokės k., Avižienių mstl. (Sudervės g.), Kalviškių k., Raudondvario k., Kreivalaužių k., Kalvelių k. ir Vėliučionių k., CŠT sistemų katilines įrengiant šilumą iš AEI gaminančių arba/ir atliekinę šilumos energiją panaudojančius įrenginių, kondensacinių ekonomaizerių ir šilumos talpų derinius, leidžiančius užtikrinti, kad ne mažiau kaip 90 proc. CŠT vartotojų suvartojamos energijos sudarytų AEI energija, atliekinė šiluma, arba AEI energija ir atliekinė šiluma.
- 4.4. Modernizuojant katilines, pasirenkant konkrečią šilumos gamybos technologiją ar jų derinį, taip pat naudojamus energijos išteklius, būtina užtikrinti, kad katilinės atitiktų nuo 2030 metų įsigaliosiančius sugriežtintus oro taršos kietosiomis dalelėmis reikalavimus.
- 4.5. Planuojant investicijas į šilumos gamybos modernizavimą, turi būti vertinamos šilumos gamybos technologijų įrengimo ir eksploatavimo sąnaudos, taip pat energijos išteklių kainos ir jų kitimo prognozės. Sprendimai turi būti grindžiami siekiu užtikrinti mažiausiomis sąnaudomis pagrįstą šilumos kainą vartotojams.
- 4.6. Užtikrinant patikimą ir efektyvų katilinių veikimą, sistemingai organizuoti reikalingus remonto darbus, tame tarpe, katilinių pastatų remontą, katilinių elektros instaliacijos keitimo darbus ir kitus remonto darbus pagal poreikį, nustatomą techninės būklės tikrinimo metu.
- 4.7. Palaipsniui perkloti senas šilumos tiekimo trasas, optimizuojant jų skersmenis pagal planuojamą šilumos poreikį ir naudojant iš anksto izoliuotus vamzdžius, tokiu būdu sumažinant šilumos tiekimo nuostolius.

- 4.8. Palaipsniui modernizuoti centralizuotai šiluma aprūpinamų pastatų šilumos punktus, įrengti šilumos vartojimo reguliavimo priemonės ir šilumos apskaitos prietaisus su nuotolinio duomenų nuskaitymo funkcija.
- 4.9. CŠT zonose arba gretimose teritorijose statant naujus ar renovuojant esamus valstybės ar savivaldybės viešuosius pastatus, privaloma įvertinti galimybę šilumą ir (ar) vėšą tiekti iš esamų centralizuoto šilumos tiekimo sistemų, nepriklausomai nuo šių pastatų buvimo šilumos tiekimo zonose. Vertinimą atlieka ir pagrįstą raštišką atsakymą pateikia šilumos tiekėjas. Kai prijungimas prie CŠT yra techniškai ir ekonomiškai pagrįstas ir nėra negalimas dėl teritorijoje taikomų ribojimų (pvz., nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos, aplinkosauginių ar žemės naudojimo apribojimų), tokie pastatai turi būti prijungiami prie centralizuoto šilumos tiekimo sistemos.
- 4.10. Šilumos vartotojų teritorijose, kuriose veikiančių CŠT sistemų linijinis šilumos vartojimo tankis yra mažesnis nei 0,5 MWh/metus/m, t. y. Marijampolio k., Didžiųjų Kabiškių k., Rudausių k., Didžiosios Riešės mstl., Riešės k., nustatoma galimybė atsisakyti centralizuoto aprūpinimo šiluma visoje šilumos vartotojų teritorijoje arba jos dalyje. Tokiais atvejais, savivaldybės sprendimu, gali būti skiriamos kompensacijos vartotojams atsijungti nuo CŠT sistemų ir įsirengti alternatyvius vietinius šilumos gamybos įrenginius. Dalinės decentralizacijos atveju nuo CŠT sistemos gali būti atjungiamas dalis šilumos vartotojų, o kiti vartotojai, įskaitant savivaldybės ar kitus viešosios paskirties pastatus, paliekami prijungti prie CŠT sistemos. Tokiu atveju CŠT zonos ribos tikslinamos pagal liekančių centralizuotai aprūpinamų šilumos vartotojų teritoriją ir susijusią šilumos gamybos bei tiekimo infrastruktūrą. Aprūpinimo būdo keitimas iš centralizuoto į necentralizuotą kiekvienoje iš šių teritorijų turi būti vertinamas atskirai, atsižvelgiant į kiekvienos CŠT sistemos būklę, nusidėvėjimo laipsnį, taip pat į galimybes renovuoti šiuo metu iš CŠT šildomus pastatus ir juose įrengti saugius, efektyvius, mažai taršius vietinius šilumos gamybos įrenginius.

5. Plano sprendinių įgyvendinimas

5.1. Vadovaujantis LR šilumos ūkio įstatymo 8 straipsniu, Planas atnaujinamas ne rečiau kaip kas 10 metų, atsižvelgiant į šilumos ūkio plėtros priemones, tikslus ir uždavinius, taip pat šilumos gamybos ir perdavimo technologijų raidą, konkurencinę aplinką, šilumos gamybos kainų tendencijas, aplinkos užterštumo pokyčius ir kitus reikšmingus veiksnius. Planas privalo būti atnaujintas ne vėliau kaip per 15 mėnesių nuo šilumos ūkio plėtros priemonių patvirtinimo ar jų pakeitimų įsigaliojimo ir atitikti LR šilumos ūkio įstatymo 1 straipsnyje nurodytus tikslus ir uždavinius.

5.2. Vadovaujantis LR šilumos ūkio įstatymo 8¹ straipsniu, šilumos ūkio specialiojo plano sprendinių įgyvendinimas finansuojamas iš įvairių šaltinių. Šilumos ūkio modernizavimo ir plėtros priemonėms įgyvendinti numatoma naudoti Europos Sąjungos fondų lėšas, valstybės ir savivaldybės biudžetų asignavimus, šilumos tiekėjų bei kitų fizinių ir juridinių asmenų lėšas, taip pat kitas teisės aktų nustatyta tvarka gaunamas lėšas.

Įgyvendinant šio Plano sprendinius, turi būti pasinaudojama aktualiomis nacionalinėmis ir ES paramos programomis, skirtomis energetikos ir klimato kaitos švelninimo tikslams. Tarp pagrindinių finansavimo šaltinių yra ES struktūriniai fondai, administruojami Inovacijų agentūros ir APVA, Klimato kaitos programos lėšos, taip pat ILTE valdomos investicijų skatinimo priemonės. Atsižvelgiant į priemonių pobūdį, būtina užtikrinti savivaldybės biudžeto ir šilumos tiekėjų lėšų indėlį.

Savivaldybė ir (ar) šilumos tiekėjai privalo užtikrinti trūkstamą bendro finansavimo dalį, reikalingą Plano sprendiniams įgyvendinti. Konkrečios šilumos gamybos šaltinių modernizavimo, šilumos tiekimo tinklų plėtros ir atnaujinimo priemonės turi būti detalizuojamos šilumos tiekėjų rengiamuose investicijų planuose, suderintuose su šio Plano sprendiniais ir galiojančių finansavimo programų reikalavimais.

Finansavimo šaltiniai ir jų derinimo būdai turi būti parenkami atsižvelgiant į planuojamų priemonių ekonominį pagrindimą, įgyvendinimo prioritetus ir techninį pasirengimą. Prioritetas teikiamas priemonėms, kurios padeda didinti atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą, energijos vartojimo efektyvumą, šilumos tiekimo patikimumą ir paslaugų kokybę bei mažina poveikį aplinkos oro kokybei.

5.3. Vadovaujantis LR šilumos ūkio įstatymo 8² straipsniu, šilumos tiekėjas, siekdamas įgyvendinti šilumos ūkio specialiojo plano tikslus ir priemones, parengia dešimties metų šilumos ūkio plėtros investicijų planą ir teikia jį tvirtinti savivaldybės institucijai. Šilumos ūkio plėtros investicijų planas periodiškai atnaujinamas, užtikrinant, kad centralizuoto šilumos tiekimo sistema būtų laikoma efektyvia LR šilumos ūkio įstatymo 8³ straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytais terminais, bet ne rečiau kaip kas 3 metus ir iki einamųjų metų spalio 1 dienos teikiamas savivaldybės institucijai tvirtinti.

5.4. Taikant energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principą, rekomenduojame parengti kvartalinės renovacijos investicinius planus, teikiant pirmenybę centralizuotai šiluma aprūpinamiems kvartalams.

5.5. Rengiant ar atnaujinant dešimties metų šilumos ūkio plėtros investicijų planus būtina juos derinti su kvartalinės renovacijos investiciniais planais, arba daugiabučių gyvenamųjų namų ir viešosios paskirties pastatų, esančių CŠT zonose arba netoli jų, renovavimo planais.

5.6. Vadovaujantis LR statybos įstatymu ir LR teritorijų planavimo įstatymu, šio specialiojo plano sprendiniai yra privalomi ir įgyvendinami išduodant statybą leidžiančius dokumentus (toliau – SLD). Savivaldybės darbuotojas, išduodamas SLD, privalo užtikrinti, kad Šilumos reglamente numatyti vertinimai būtų įtraukti į pateiktus pastato Projektinius pasiūlymus ir kad statytojo deklaruojamas teritorijų planavimo dokumentų atitikimas apimtų ir šio Plano sprendiniais nustatyto Šilumos reglamento atitikimą.

5.7. Vadovaujantis LR aplinkos oro apsaugos įstatymu, Šilumos reglamentas turi būti sugriežtinamas, jeigu pagal LR aplinkos monitoringo įstatymą vykdomo aplinkos oro monitoringo duomenys rodo, kad savivaldybės teritorijoje ar jos dalyje viršytas Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) rekomenduojamas aplinkos oro užterštumo lygis. Vadovaujantis LR aplinkos oro apsaugos įstatymo 4 straipsnio 3 dalimi, savivaldybės taryba tokiu atveju privalo numatyti papildomas aplinkos oro kokybės valdymo priemones savivaldybės strateginiuose plėtros ir (ar) veiklos planuose.

Papildomos priemonės gali apimti apribojimus šilumos gamybai naudojamo kuro rūšims ir (ar) šilumos gamybos įrenginių eksploatacijai tose teritorijose, kuriose nustatytas padidintas oro taršos lygis ar jautrus gyventojų sveikatos kontekstas. Tarp galimų priemonių – draudimas naudoti kietąjį kurą individualiose katilinėse, įpareigojimas naudoti tik netaršias šilumos gamybos technologijas arba privalomas prijungimas prie centralizuoto šilumos tiekimo sistemų.

5.8. Siekiant įgyvendinti Šilumos reglamente numatytas aplinkos oro kokybės valdymo nuostatas ir užtikrinti atitiktį LR aplinkos oro apsaugos įstatymo 4 straipsnio 3 daliai dėl Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) rekomenduojamų užterštumo lygių laikymosi, savivaldybė turi užtikrinti, kad būtų vykdomas pakankamai išsamus, teritoriniu ir laikiniu požiūriu reprezentatyvus oro monitoringo duomenų surinkimas bei jų apibendrinimas. Savivaldybės parengtoje aplinkos monitoringo ataskaitoje turi būti pateikiamas aiškus atskirų teritorijų oro kokybės įvertinimas, siekiant identifikuoti vietas, kuriose būtina taikyti papildomas šilumos gamybai naudojamo kuro reguliavimo priemones pagal Aplinkos oro apsaugos įstatymą.

5.9. Rekomenduojama savivaldybės strateginiuose dokumentuose numatyti gyventojų informavimo priemones apie galimus teisinius ribojimus, siekiant skatinti atsisakyti kietojo iškastinio kuro naudojimo individualiuose šildymo įrenginiuose, ypač tankiau apgyvendintose teritorijose.

6. Bendrieji reikalavimai planuojant, projektuojant ir statant šilumos gamybos ir tiekimo inžinerinės infrastruktūros statinius

Rengiant šilumos gamybos ir tiekimo inžinerinės infrastruktūros teritorijų planavimo dokumentus, atsižvelgiant į šių dokumentų rengimo lygmenį, mastelį ir tikslus, ir/arba statinių projektus taikyti šiuos reikalavimus:

6.1. Šilumos tinklų apsaugos zonos

Numatyti šilumos ūkio inžinerinės infrastruktūros statinių ir (ar) teritorijų apsaugos zonas, nurodyti specialiąsias žemės naudojimo sąlygas. Nustatant specialiąsias žemės naudojimo sąlygas, vadovautis Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu. Tais atvejais, kai šilumos ūkio infrastruktūros sprendiniai patenka į kitas teritorijas, kurioms taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, turi būti įvertinti ir taikomi šioms teritorijoms nustatyti veiklos apribojimai, draudimai ir derinimo reikalavimai.

6.2. Inžinerinių tinklų koridoriai, prijungimo sąlygos ir derinimas

Numatyti inžinerinius komunikacinius koridorius statinių prijungimui prie esamų inžinerinių tinklų, techninio projekto rengimo metu gauti prisijungimo prie inžinerinių tinklų sąlygas. Išlaikyti vertikalius ir horizontalius atstumus nuo esamų inžinerinių statinių. Esant būtinybei, numatyti trukdančių statybai veikiančių inžinerinių tinklų iškėlimą. Parengtus teritorijų planavimo dokumentų sprendinius ir (ar) statinių projektinius sprendinius rekomenduojama teikti išankstinei peržiūrai inžinerinių tinklų ir infrastruktūros valdytojams, siekiant užtikrinti sprendinių suderinamumą ir išvengti techninių bei teisinių kolizijų vėlesniuose etapuose.

6.3. Inžinerinių tinklų susikirtimai ir derinimo procedūros

Šilumos ūkio infrastruktūros statinių susikirtimai (prasilenkimai) bei gretimybė su inžineriniais tinklais turi būti sprendžiami žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose ir (ar) statybos projektuose. Iki teritorijų planavimo dokumentų rengimo pradžios būtina kreiptis į inžinerinius tinklus eksploatuojančią įmonę dėl planavimo sąlygų išdavimo, taip pat, prieš pradėdant rengti statinių projektus ir (ar) kitą projektinę dokumentaciją, rekomenduojama kreiptis į inžinerinius tinklus eksploatuojančią įmonę dėl techninių reikalavimų projektavimui išdavimo.

6.4. Elektros tinklų apsaugos zonos

Įvertinti esamas ir suplanuotas elektros perdavimo linijas bei jų apsaugos zonas. Įvertinti skirstomųjų elektros ir dujų tinklų apsaugos zonas, laikytis atstumų ir numatyti galimus tinklų iškėlimus. Jeigu planuojami ar projektuojami statiniai ir (ar) teritorijos patenka į esamų elektros tinklų apsaugos zonas, būtina vadovautis Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nuostatomis; elektros tinklų apsaugos zonų dydis nustatomas vadovaujantis šio įstatymo 24 straipsniu, o elektros tinklų apsaugos zonose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, draudžiamos veiklos ir veikloms taikomi ribojimai nurodomi šio įstatymo 25 straipsnyje. Taip pat būtina vadovautis Elektros linijų ir instaliacijos įrengimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2011-12-20 įsakymu Nr. 1-309, ir Elektros tinklų

apsaugos taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010-03-29 įsakymu Nr. 1-93.

6.5. Magistralinių dujotiekių apsauga

Įvertinti magistralinių dujotiekių, jų vietovės klasių teritorijų ir apsaugos zonų išsidėstymą. Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje nutiesti magistralinių dujotiekių vamzdynai, o teritorijos po 200 m į abi puses nuo šių vamzdynų ašių, besitęsiančios per visą jų ilgį, ir 200 m nuo kraštinių vamzdynų taškų priskiriamos pirmajai ir trečiajai vietovės klasėms. Magistralinių dujotiekių vietovės klasių teritorijose taikomi atitinkami užstatymo normatyvai, nustatyti Magistralinio dujotiekio įrengimo ir plėtros taisyklių 17 punkte. Šio Plano sprendiniais numatoma centralizuoto šilumos tiekimo infrastruktūros plėtra į magistralinių dujotiekių vietovės klasių teritorijas nepatenka.

Esant poreikiui, šilumos ūkio inžinerinės infrastruktūros statinių ir susijusios infrastruktūros susikirtimai, prasilenkimai ar gretimybė su magistraliniu dujotiekiu ar jo infrastruktūra turi būti sprendžiami žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose ir (ar) statybos projektuose. Tokiais atvejais turi būti vadovaujama Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo, Magistralinio dujotiekio įrengimo ir plėtros taisyklių ir Magistralinių dujotiekių apsaugos taisyklių reikalavimais. Sprendiniai turi būti derinami su magistralinį dujotiekį eksploatuojančia įmone ir, kai taikoma, turi būti gautas magistralinio dujotiekio savininko rašytinis pritarimas projektinei dokumentacijai arba rašytinis sutikimas.

Negavus magistralinio dujotiekio savininko rašytinio pritarimo projektinei dokumentacijai, o tais atvejais, kai pagal teisės aktus tokia dokumentacija Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 34 straipsnio 1 dalyje ir Magistralinio dujotiekio įrengimo ir plėtros taisyklių 18 punkte nurodytai veiklai ar veiksmams nėra privaloma ir nėra rengiama, – magistralinio dujotiekio savininko rašytinio sutikimo, magistralinių dujotiekių vietovės klasių teritorijose draudžiama projektuoti ir statyti bet kokius naujus statinius ar įrengti įrenginius, juos rekonstruoti, taip pat projektuoti ir atlikti statinių bei įrenginių remonto arba griovimo darbus, išskyrus remonto ar griovimo darbus, numatomus už magistralinio dujotiekio apsaugos zonos ribų. Taip pat draudžiama nustatyti ar keisti žemės sklypų pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) būdą, formuoti naujus ar pertvarkyti esamus žemės sklypus, planuoti teritorijas bei vykdyti kitą minėtuose teisės aktuose nurodytą veiklą ar veiksmus.

Teritorijose, kuriose yra pasiekti atitinkamai magistralinio dujotiekio vietovės klasei taikomi užstatymo normatyvai, nustatyti Magistralinio dujotiekio įrengimo ir plėtros taisyklėse, naujų vartotojų, t. y. skaičiuotinių pastatų šiose taisyklėse apibrėžtais atvejais, prijungimas prie esamų ar planuojamų inžinerinių tinklų galimas tik rekonstravus atitinkamą magistralinio dujotiekio vamzdyną į aukštesnę vietovės klasę. Magistralinio dujotiekio vamzdynas gali būti rekonstruojamas suinteresuoto asmens iniciatyva ir lėšomis.

6.6. Elektroninių ryšių infrastruktūra

Pažymėti esamus elektroninių ryšių tinklus, nustatyti jų apsaugos zonas ir užtikrinti ryšių infrastruktūros apsaugą. Užtikrinti RAIN tinklo apsaugą ir privažiavimus eksploatavimui.

Projektuojant statinių ir inžinerinių tinklų statybos darbus, numatyti apsaugines zonas dėl esamų požeminių ryšių komunikacijų išsaugojimo ar perkėlimo ir trasas dėl naujų komunikacijų nuo artimiausio ryšių šulinio į būsimuosius objektus paklojimo.

6.7. Vandentiekio ir nuotekų tinklai

Numatyti normatyvinius atstumus iki vandentiekio ir nuotekų tinklų. Į planuojamą teritoriją patenkantiems vandentiekio, buitinių ir lietaus nuotekų tinklams taikyti Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo reikalavimus. Jeigu apsaugos zonų ribose nėra nustatyti servitutai, jų nustatymo poreikis turi būti įvertintas žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose ir (ar) statinių projektuose.

6.8. Susisiekimo infrastruktūra

Planuojant ir projektuojant šilumos perdavimo tinklus šalia valstybinės reikšmės kelių, būtina vadovautis Kelių įstatymo nuostatomis, kelių techninio reglamento KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“ ir Automobilių kelių juostos naudojimo inžineriniams tinklams kloti bendrųjų taisyklių BT ITK 09 reikalavimais. Gatvių raudonųjų linijų dydžiai ir kiti techniniai parametrai nustatomi pagal statybos techninį reglamentą STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“.

Numatomi nauji statiniai ir įrenginiai kelių apsaugos zonose turi būti planuojami ir projektuojami vadovaujantis Pritarimo projektui ar numatomi veiklai kelių apsaugos zonose tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2021 m. liepos 20 d. įsakymu Nr. 3-353.

Jeigu teritorijų planavimo dokumentų rengimo metu, o jeigu jie nerengiami - techninio projekto rengimo metu, paaiškėja, kad inžineriniai tinklai neišvengiamai patenka į kelio juostos zoną, tarp kelio valdytojo ir inžinerinių tinklų savininko turi būti sudaroma sutartis. Inžinerinių tinklų savininkas ar valdytojas kelio juosta naudojasi tik pagal sutartyje numatytas sąlygas ir jokių teisių į kelio juostą ar jos dalį neįgyja.

Planuojant teritorijas, įvertinti geležinkelio kelių ir jų įrenginių, geležinkelio želdinių apsaugos zonas bei jose taikomus draudimus ir apribojimus, nustatytus Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu. Šalia geležinkelio neplanuoti objektų, kurie apsunkintų geležinkelio ar jo infrastruktūros objektų veiklą.

Neplanuoti inžinerinių tinklų geležinkelių sklypuose bei geležinkelio kelių ir jų įrenginių, geležinkelio želdinių apsaugos zonose lygiagrečiai geležinkelio keliams, o būtinus geležinkelio kelių kirtimus planuoti kuo statesniu kampu ir norminiuose aktuose nustatytais atstumais nuo geležinkelio infrastruktūros objektų. Geležinkelio apsaugos zonose, kai tai numato teisės aktai, privalomas geležinkelių infrastruktūros savininko ar valdytojo pritarimas projektui ar numatomi veiklai.

Planuojant šilumos ūkio inžinerinę infrastruktūrą, užtikrinti, kad sprendiniai neapribotų valstybinės reikšmės vidaus vandens kelių ir su jais susijusios infrastruktūros naudojimo ir priežiūros. Inžinerinių tinklų kirtimai su vidaus vandens keliais turi būti sprendžiami techniniuose projektuose, užtikrinant saugų įgilinimą ir suderinimą su atsakingomis institucijomis.

6.9. Vilniaus ir Kyviškių aerodromų teritorijos ir apsaugos zonos

Rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus ir (ar) statinių projektus, įvertinti Vilniaus ir Kyviškių aerodromų užimamus žemės plotus, nurodytus Lietuvos

Respublikos Vyriausybės 1998 m. birželio 5 d. nutarime Nr. 685 „Dėl civilinių ir civilinių orlaivių skrydžiams naudojamų karinių aerodromų sąrašo su jų užimtose žemės plotais patvirtinimo“, taip pat šių aerodromų apsaugos zonas.

Teritorijose, patenkančiose į Vilniaus ir Kyviškių aerodromų apsaugos zonas, taikomi Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo III skyriaus pirmajame skirsnyje nustatyti reikalavimai, įskaitant šio įstatymo 16 straipsnio reikalavimus.

Planuojant ir projektuojant statinius, rekonstruojant esamus statinius, įrengiant įrenginius ar sodinant želdinius, kurie gali kliudyti aviacijai, turi būti vadovaujama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. gegužės 29 d. nutarimu Nr. 625 patvirtintu Aviacijai galinčių kliudyti statinių statybos, rekonstravimo, įrenginių įrengimo ir želdinių sodinimo (įveisimo) derinimo tvarkos aprašu.

6.10. Priešgaisrinė sauga

Vadovautis priešgaisrinės saugos normomis. Taikyti Gaisrinės saugos normas teritorijų planavimo dokumentams rengti, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2013 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. D1-995/1-312.

6.11. Saugomos teritorijos

Projektuojant naują šilumos ūkio inžinerinę infrastruktūrą, vengti saugomų teritorijų, vadovautis Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu ir kitais teisės aktais. Šilumos ūkio inžinerinės infrastruktūros plėtra saugomose gamtinėse teritorijose planuojama tik tais atvejais, kai ji leidžiama pagal konkrečiai teritorijai taikomą teisinį režimą, nėra draudžiama specialiųjų žemės naudojimo sąlygų ir gali būti įgyvendinama nedarant neleistino neigiamo poveikio saugomoms gamtos vertybėms, kraštovaizdžiui, reljefui, hidrografiniam tinklui ir buveinėms. Esamos šilumos ūkio infrastruktūros eksploatavimas, remontas, rekonstravimas ar modernizavimas saugomose gamtinėse teritorijose galimas tik tiek, kiek tokia veikla neprieštarauja konkrečiai teritorijai nustatytam apsaugos režimui ir yra vykdoma pagal išduotus specialiuosius saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimus, kai jų išdavimas teisės aktuose numatytas.

Planuojant, projektuojant, rekonstruojant ir statant šilumos gamybos ir tiekimo inžinerinės infrastruktūros statinius saugomose teritorijose, jų apsaugos zonose, gamtos paveldo objektų teritorijose ir kitose teritorijose, kurioms taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, privaloma vadovautis Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymu, konkrečios saugomos teritorijos nuostatais, apsaugos reglamentais, tvarkymo planais ir kitais tai teritorijai taikomais teisės aktais.

Rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus ir statybos projektus, turi būti įvertinama planuojamos infrastruktūros padėtis gamtinio karkaso, migracijos koridorių, „Natura 2000“ ir kitų ekologiškai jautrių teritorijų atžvilgiu, o sprendiniai parenkami taip, kad nebūtų bloginamas jų ekologinis vientisumas, saugomų buveinių, rūšių, vandens režimo, oro kokybės ar triukšmo aplinkos būklė.

6.12. Kultūros paveldo teritorijos ir archeologinis paveldas

Planuojant, projektuojant, rekonstruojant, remontuojant ir statant šilumos ūkio inžinerinę infrastruktūrą kultūros paveldo objektų, kompleksų, kultūros paveldo vietovių teritorijose ir jų apsaugos zonose, privaloma vadovautis Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu, Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu, Paveldo tvarkybos reglamentu PTR 2.13.01:2022 „Archeologinio kultūros paveldo tvarkyba“ ir kitais kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais.

Kultūros paveldo objektų, kompleksų, kultūros paveldo vietovių teritorijose ir jų apsaugos zonose turi būti vengiama planuoti naujus šilumos ūkio inžinerinės infrastruktūros statinius ir inžinerinius tinklus. Tokie statiniai ir tinklai gali būti planuojami tik laikantis nustatytų specialiųjų žemės naudojimo sąlygų ir tik tais atvejais, kai tokia veikla nedaro žalos kultūros paveldo objekto, komplekso ar vietovės vertingosioms savybėms.

Šiose teritorijose neplanuoti šilumos ūkio inžinerinės infrastruktūros sprendiniai ir darbai, galintys naikinti ar kitaip žaloti nekilnojamųjų kultūros vertybių ir jų aplinkos autentiškumą, menkinti Kultūros vertybių registre nustatytas vertingąsias savybes, nustelbti kultūros paveldo objektus arba trukdyti juos apžvelgti.

Plano sprendiniais kultūros paveldo objektų, kompleksų ir vietovių teritorijose nenustatomi šių objektų tvarkybos, rekonstravimo, griovimo, naujos statybos ar kiti fizinį poveikį kultūros paveldo objektams galintys sukelti sprendiniai. CŠT zonos nustatymas, esamos CŠT infrastruktūros pažymėjimas ar bendrų šilumos ūkio modernizavimo krypties nustatymas savaime nekeičia kultūros paveldo objektų fizinės būklės, tūrio, plano struktūros, medžiagiškumo, autentiškų elementų, reljefo, želdinių, aplinkos pobūdžio ar kitų Kultūros vertybių registre nustatytų vertingųjų savybių.

Kultūros paveldo objektų, kompleksų ir vietovių teritorijose esančių antžeminių šilumos tiekimo tinklų rekonstravimo, keitimo požeminiais tinklais ar nenaudojamų antžeminių šilumos tiekimo tinklų ir jų tvirtinimo konstrukcijų demontavimo galimybės vertinamos projektavimo etape. Tokie sprendiniai gali būti numatomi tik įvertinus jų poveikį kultūros paveldo objektų ir vietovių vertingosioms savybėms, aplinkos autentiškumui, vizualiniams ryšiams, apžvalgos galimybėms, reljefui ir archeologiniam paveldui.

Jeigu šilumos ūkio infrastruktūros statybos, rekonstravimo, remonto ar kiti darbai planuojami kultūros paveldo objektų, kompleksų, vietovių teritorijose, jų apsaugos zonose ar saugomose teritorijose, projektavimo ir statybos metu turi būti gauti ir įgyvendinti specialieji paveldosaugos reikalavimai ir (ar) specialieji saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimai, kai tokių reikalavimų išdavimą numato Statybos įstatymas ir kiti taikytini teisės aktai.

Kai kultūros paveldo objektų, kompleksų, vietovių teritorijose ar jų apsaugos zonose numatomi šilumos ūkio infrastruktūros statybos, rekonstravimo, remonto ar kiti darbai, susiję su žemės judinimu, taip pat kai numatoma vykdyti didelės apimties žemės judinimo darbus, keičiančius reljefą daugiau nei 5 ha plote, archeologinių tyrimų poreikis nustatomas ir archeologiniai tyrimai atliekami PTR 2.13.01:2022 „Archeologinio kultūros paveldo tvarkyba“ nustatyta tvarka. Kai teisės aktų nustatyta tvarka nustatomas archeologinių tyrimų poreikis, šie tyrimai atliekami prieš žemės judinimo darbus.

Plano grafinėje dalyje nustatytų CŠT zonų, esamos CŠT infrastruktūros ir kultūros paveldo objektų, kompleksų, vietovių bei jų apsaugos zonų sąsaja įvertinta šio aiškinamojo rašto priede „Plano sprendinių sąsaja su nekilnojamojo kultūros paveldo objektais, kompleksais ir vietovėmis“. Priede pateiktoje lentelėje nurodomi konkretūs Nekilnojamojo kultūros paveldo registre registruoti objektai, jų unikalūs kodai, susiję Plano brėžiniai, vertingųjų savybių pobūdis, santykis su Plano sprendiniais, galimo poveikio pobūdis ir įgyvendinimo sąlygos. Priedas taikomas kartu su šio punkto reikalavimais ir detalizuoja jų taikymą konkrečioms Plano sprendinių teritorijoms.

6.13. Inžinerinės geologinės ir ekogeologinės sąlygos

Taikyti geologinės informacijos naudojimo teritorijų planavime ir ūkinės veiklos teritorijų ekogeologinių sąlygų vertinimo rekomendacijas. Rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus ir (ar) statinių projektus, rekomenduojama įvertinti planuojamos teritorijos inžinerines geologines sąlygas, galimus potencialius geologinės aplinkos taršos židinius ir teritorijos jautrumą taršai. Teritorijose, kuriose nustatomi arba pagal Lietuvos geologijos tarnybos duomenis gali būti aktualūs potencialūs taršos židiniai, ekogeologinės sąlygos turi būti vertinamos vadovaujantis Ūkinės veiklos teritorijų ekogeologinių sąlygų vertinimo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2010 m. gruodžio 16 d. įsakymu Nr. 1-248, atsižvelgiant į teritorijos jautrumą taršai, nurodytą Cheminėmis medžiagomis užterštų teritorijų tvarkymo aplinkos apsaugos reikalavimų 2 priede.

6.14. Naudingųjų iškasenų telkiniai ir kasybos teritorijos

Rengiant šilumos gamybos ir tiekimo inžinerinės infrastruktūros teritorijų planavimo dokumentus ir (ar) statinių projektus, privaloma įvertinti Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 109 straipsnio nuostatas, numatančias, kad aprobuotų atviru kasybos būdu (nuo žemės paviršiaus karjeriais) išgaunamų žemės gelmių išteklių telkiniuose yra taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, kuriose draudžiama statyti statinius, įrengti įrenginius, tiesti inžinerinius tinklus, išskyrus statinius, įrenginius ar inžinerinius tinklus, skirtus šių telkinių eksploatavimui.

6.15. Vandenviečių apsaugos zonos

Teritorijoms, patenkančioms į vandenviečių apsaugos zonas, taikomi Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 106 straipsnio reikalavimai; vandenviečių griežto režimo juostoje draudžiama bet kokia veikla, tiesiogiai nesusijusi su požeminio vandens paėmimu, gerinimu ir tiekimu. Teritorijose, patenkančiose į paviršinių vandens telkinių apsaugos zonas, pakrančių apsaugos juostas ar potvynių grėsmės ir rizikos teritorijas, būtina vadovautis galiojančiais paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo bei potvynių rizikos valdymo teisės aktais.

6.16. Paviršinių vandens telkinių apsauga ir potvynių rizikos teritorijos

Projektuojant šilumos ūkio inžinerinę infrastruktūrą, privaloma vadovautis Lietuvos Respublikos upių, ežerų ir tvenkinių valstybės kadastro duomenimis, įvertinti paviršinių vandens telkinių apsaugos juostas ir zonas, taip pat nustatytas potvynių grėsmės ir rizikos teritorijas. Inžinerinės infrastruktūros sprendiniai turi būti parenkami taip, kad nebūtų didinama paviršinių vandenų taršos rizika, trikdomas natūralus vandens nuotėkis ar bloginama vandens telkinių būklė.

Teritorijose, kuriose pagal potvynių grėsmės ir rizikos žemėlapius nustatyta potvynių tikimybė, inžinerinės infrastruktūros sprendiniai turi būti pagrindžiami įvertinant užliejimo riziką ir numatant technines bei planavimo priemones šiai rizikai išvengti arba sumažinti.

6.17. Miško žemė ir miškų apsauga

Vadovautis miškų apsaugos ir miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis reikalavimais, įskaitant Miškų įstatymo 11 straipsnio nuostatas. Šiuo Planu nauja šilumos tiekimo infrastruktūra miško žemėje neplanuojama. Jeigu žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose ir (ar) statinių projektuose būtų numatomi sprendiniai miško žemėje, jie turėtų būti rengiami ir įgyvendinami tik teisės aktų nustatyta tvarka, įvertinus miško žemės naudojimo apribojimus ir, esant poreikiui, miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis procedūras.

6.18. Aplinkos oro apsauga

Rengiant katilinių modernizavimo dokumentus, būtina vadovautis Aplinkos oro apsaugos įstatymu ir kitais oro kokybės reguliavimo teisės aktais, įvertinti planuojamos veiklos poveikį triukšmui, oro taršai ir kitiems aplinkos veiksniams. Rengiant šilumos ūkio inžinerinės infrastruktūros objektų statybos projektus ir kitus statybą ar veiklą pagrindžiančius dokumentus, turi būti įvertinta, ar planuojamai ūkinei veiklai taikomos Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytos poveikio aplinkai vertinimo ar atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo procedūros.

6.19. Visuomenės sveikata

Planuojant šilumos ūkio inžinerinės infrastruktūros statinius, įvertinti galimus visuomenės sveikatos rizikos veiksnius, įskaitant oro taršą, triukšmą ir kvapus, ir užtikrinti atitiktį Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo, higienos normų ir kitų visuomenės sveikatą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimams. Nustačius normuojamų dydžių viršijimus, numatyti taršos mažinimo ir poveikio valdymo priemones.

6.20. Kraštovaizdis

Planuojant, rekonstruojant ar projektuojant katilines, turi būti įvertinamas jų galimas poveikis kraštovaizdžiui ir vizualinei aplinkos kokybei, atsižvelgiant į statinių architektūrinę išraišką, matomumą iš pagrindinių apžvalgos taškų ir aplinkos sutvarkymo sprendinius. Katilinių architektūriniai, tūriniai ir fasadų sprendiniai turi būti derinami prie aplinkos charakterio, vengiant vizualiai dominuojančių, agresyvių ar su aplinka nederančių sprendinių. Esant poreikiui, turi būti numatomos kraštovaizdžio ir vizualinio poveikio mažinimo priemonės, įskaitant želdinių formavimą, ekranavimą, neutralių spalvinių sprendinių taikymą ir kitus aplinkos integraciją gerinančius sprendinius.

6.21. Melioruota žemė ir melioracijos sistemos

Planuojant šilumos ūkio infrastruktūros statybos darbus melioruotoje žemėje, būtina vadovautis specialiaisiais apribojimais, numatytais Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo VI skyriuje.

Esant poreikiui, numatyti, kaip bus išspręsti melioracijos sistemų rekonstrukcijos klausimai, vadovaujantis Melioracijos techniniu reglamentu MTR 2.02.01:2006

„Melioracijos statiniai. Pagrindiniai reikalavimai“, kitais susijusiais teisės aktais ir normatyviniais dokumentais.

6.22. Pasienio ruožas

Ivertinti, kad pasienio ruože, valstybės sienos apsaugos zonoje, pasienio juostoje ir pasienio vandenyse su Baltarusijos Respublika taikomas pasienio teisinis režimas, nustatytas Valstybės sienos ir jos apsaugos įstatyme. Vadovaujantis Aviacijos įstatymo 13 straipsnio nuostatomis, pasienio ruože ir 500 m atstumu abipus geležinkelio kelio, kuriuo vyksta Lietuvos Respublikos ir Rusijos Federacijos tarpvyriausybiniuose susitarimuose nurodytų tranzitinių traukinių eismas, ašies statinių ir įrenginių, kurių aukštis virš žemės paviršiaus yra 30 m ir daugiau, statyba, rekonstravimas ar įrengimas turi būti suderinti su Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos.

6.23. Kiti reikalavimai

Vadovautis kitų galiojančių teisės aktų ir normatyvinių dokumentų reikalavimais.

7. Grafinė dalis

Brėžinio Nr.	Planuojama teritorijos dalis	Mastelis
1	Nemenčinės miestas	1:5000
2	Bezdonių miestelis	1:5000
3	Maišiagalos miestelis	1:5000
4	Avižienių miestelis	1:5000
5	Baltosios Vokės kaimas	1:5000
6	Buivydiškių kaimas	1:5000
7	Bukiškio kaimas	1:5000
8	Didžiosios Riešės miestelis	1:5000
9	Didžiųjų Kabiškių kaimas	1:5000
10	Juodšilių miestelis	1:5000
11	Kalvelių kaimas	1:5000
12	Kalviškių kaimas	1:5000
13	Kreivalaužių kaimas	1:5000
14	Lavoriškių kaimas	1:5000
15	Marijampolio kaimas	1:5000
16	Nemėžio miestelis	1:5000
17	Paberžės miestelis	1:5000
18	Pagirių miestelis	1:5000
19	Raudondvario kaimas	1:5000
20	Riešės kaimas	1:5000
21	Rudausių kaimas	1:5000
22	Rudaminos miestelis	1:5000

Brėžinio Nr.	Planuojama teritorijos dalis	Mastelis
23	Skaidiškių miestelis	1:5000
24	Tuščiaulių kaimas	1:5000
25	Vaidotų kaimas	1:5000
26	Valčiūnų kaimas	1:5000
27	Vėliučionių kaimas	1:5000